

FILIPINO

Wika at Panitikan

Filipino – Baitang 7

Alternative Delivery Mode

Unang Markahan – Modyul 9: Mga Hakbang sa Paggawa ng Pananaliksik

Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa **Batas Republika 8293, Seksiyon 176** na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikap ang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon 10

Regional Director: Dr. Arturo B. Bayocot, CESO III

Assistant Regional Director: Dr. Victor G. De Gracia Jr., CESO V

Development Team of the Module

Author/s:	Noel Jay S. Pahayac Ameil Kenn G. Iballa Grace O. Gipulao
Reviewers:	Emma B. Cabibil, HT – I Marietess M. Santos, HT – I Alona A. Duhaylungsod, HT – I
Illustrator and Layout Artist:	Noel Jay S. Pahayac
Management Team Chairperson:	Dr. Arturo B. Bayocot, CESO III <i>Regional Director</i>
Co-Chairpersons:	Dr. Victor G. De Gracia Jr., CESO V <i>Asst. Regional Director</i> Edwin R. Maribojoc, EdD, CESO VI <i>Schools Division Superintendent</i> Myra P. Mebato, PhD, CESE <i>Assistant Schools Division Superintendent</i> Mala Epra B. Magnaong, Chief ES, CLMD
Members:	Neil A. Improgo, EPS-LRMS Bienvenido U. Tagolimot, Jr., EPS-ADM Samuel C. Silacan, EdD, CID Chief Lorena R. Simbajon, EPS - Filipino Rone Ray M. Portacion, EdD, EPS – LRMS Marilyn C. Panuncialman, EdD, PSDS Maria Cheryl T. Samonte, EdD, Principal III/District In-charge Agnes P. Gonzales, PDO II Vilma M. Inso, Librarian II

Inilimbag sa Pilipinas ng

Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon 10

Office Address: Zone 1, DepEd Building, Masterson Avenue, Upper Balulang, Cagayan de Oro City

Contact Number: (088) 880 7072

E-mail Address: region10@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 9

Mga Hakbang sa Paggawa ng Pananaliksik

Ang materyal sa pagtuturong ito ay magkatuwang na inihanda at sinuri ng mga piling guro,ulong guro, punong guro, at Education Program Supervisor sa Filipino ng Kagawaran ng Edukasyon-Sangay ng Misamis Occidental. Hinihikayat namin ang mga guro at ibang nasa larangan ng edukasyon na mag-email ng kanilang puna at mungkahi sa Kagawaran ng Edukasyon- Rehiyon 10 sa region10@deped.gov.ph.

Mahalaga sa amin ang inyong mga puna at mungkahi.

Paunang Salita

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Filipino 7** ng Alternative Delivery Mode (ADM) Modyul 9 ukol sa Mga Hakbang sa Paggawa ng Pananaliksik

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

TALAAN NG NILALAMAN

Alamin	-----	1
Subukin	-----	1
Aralin 1	-----	4
Balikan	-----	4
Tuklasin	-----	5
Suriin	-----	8
Pagyamanin	-----	9
Isaisip	-----	10
Isagawa	-----	10
Tayahin	-----	12
Karagdagang Gawain	-----	14
Susi sa Pagwawasto	-----	15
Sanggunian	-----	16

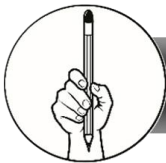

Alamin

Sa araling ito, ikaw ay magiging isang mananaliksik kung saan ay susuriin mo ang mga hakbang sa pagsasagawa ng isang pananaliksik. Kasabay nito ay mabibigyan mo ng pagpapahalaga ang pananaliksik sa iyong buhay bilang isang mag-aaral. Pagkatapos ng iyong pag-aaral, inaasahan na ikaw ay makaiisa-isa sa mga hakbang ng paggawa ng isang pananaliksik mula sa mga babasahing artikulo at pahayag.

Layunin

- a. Naiisa-isa ang mga hakbang na ginawa sa pananaliksik mula sa nabasang mga pahayag. **(F7PN-lj-6)**
- b. Napagsusunod-sunod ang mga hakbang sa paggawa ng pananaliksik.
- c. Nakakalap ng mga datos batay sa ginawang pananaliksik.

Subukin

I. Pagpipilian

Panuto: Basahin ang mga sumusunod na tanong sa ibaba. Isulat ang titik ng tamang sagot sa iyong sagutang papel o notbuk.

1. Kapag ikaw ay gagawa ng isang pananaliksik, ano ang pinakauna mong dapat gagawin?
 - a. mangalap ng impormasyon
 - b. alamin o pumili ng paksa
 - c. ilahad ang layunin
 - d. gagawa ng bibliyograpi
2. Ano ang kahulugan ng pananaliksik?
 - a. Pagbibigay solusyon sa lahat ng problema o suliranin.
 - b. Pangangalap ng mga datos para masolusyunan ang isang suliranin.
 - c. Paglalahad ng mga hakbang para makuha ang inaasam na solusyon sa isang problema.

- d. Sistematikong paghahanap ng mahahalagang impormasyon hinggil sa isang tiyak na paksa.
3. Ito ang nagsisilbing sentro ng pag-uusapan sa gagawing pananaliksik.
- a. paksa
 - b. layunin
 - c. datos
 - d. bibliyograpi
4. Ang _____ ay talaan ng iba't ibang sanggunian katulad ng mga aklat, artikulo, report, peryodiko at magasin.
- a. paksa
 - b. layunin
 - c. datos
 - d. bibliyograpi
5. Kinakailangan ba sa pananaliksik ang paggawa ng isang bibliyograpi?
- a. Oo kinakailangan.
 - b. Hindi na kinakailangan.
 - c. Maaaring ito ay kinakailangan.
 - d. Walang makukuha sa bibliyograpi.
6. Ano ang tawag sa pinakatunguhin o gol ng pagsasagawa ng isang pananaliksik?
- a. paksa
 - b. layunin
 - c. datos
 - d. bibliyograpi
7. Sa anong paraan ka makakalap ng datos sa gagawing pananaliksik?
- a. Sa pamamagitan ng paglalaro at pagtulog sa bahay.
 - b. Sa pamamagitan ng panonood ng mga teleserye sa telebisyon.
 - c. Sa pamamagitan ng pag-iisip sa mga hindi importanteng bagay.
 - d. Sa pamamagitan ng pagbabasa ng mga aklat, artikulo o magasin.
8. Sa pagkuha ng mga datos o impormasyon, ano ang dapat bigyang importansya?
- a. Huwag magtipid ng impormasyon dahil lahat ay mahalaga.
 - b. Hindi na dapat pag-isipan pa ang mga datos na nakuha, dapat lahat ito'y magamit.
 - c. Kunin lamang ang pinakaimportanteng impormasyon at bigyang pansin ang sakop at limitasyon ng iyong pananaliksik.
 - d. Lahat ng nakuhang impormasyon mapa-internet o libro ay mahalaga kaya dapat lahat ito ay nakapaloob sa iyong pananaliksik.

9. Kinakailangan bang kunin ang lahat ng impormasyong makikita sa internet na may kaugnayan sa paksa ng gagawing pananaliksik?
- a. Oo, dahil mahalaga ang lahat ng impormasyon sa internet.
 - b. Oo, dahil nakatutulong ito sa paggawa ng isang pananaliksik.
 - c. Hindi, dahil walang maitutulong ang internet sa pananaliksik.
 - d. Hindi, dahil maraming impormasyon ang hindi makatotohanan.
10. Mahalaga bang pag-aralan ang pananaliksik lalong-lalo na sa mga mag-aaral?
- a. Oo, dahil kabilang ito sa paksang pag-aaralan sa klase.
 - b. Oo, dahil nakatutulong ito para masolusyunan ang problema.
 - c. Hindi, dahil nakadaragdag lang ito ng problema sa mga mag-aaral.
 - d. Hindi, dahil ito ay di-masyadong ginagamit ng mga mag-aaral sa klase.

II. Pagsusunod-sunod

Panuto: Basahin ang mga sumusunod na pahayag sa ibaba. Ayusin ang tamang pagkasusunod-sunod ng mga hakbang sa paggawa ng pananaliksik. Isulat ang bilang 1, 2, 3, 4 at 5 na iyong sagot sa sagutang papel o notbuk.

- _____ 1. Maghanda ng gagawing bibliyograpi.
- _____ 2. Pumili ng paksa na naaayon sa iyong interes.
- _____ 3. Mangalap ng mga impormasyon.
- _____ 4. Mag-isip ng layunin sa paggawa ng isasaliksik.
- _____ 5. Magsulat ng pinal na pananaliksik.

Aralin 1

Mga Hakbang sa Paggawa ng Pananaliksik

Magandang buhay!

Sa pagtatapos ng araling ito, ikaw ay makaiisa-isa sa mga hakbang sa ginawang pananaliksik mula sa nabasang pahayag.

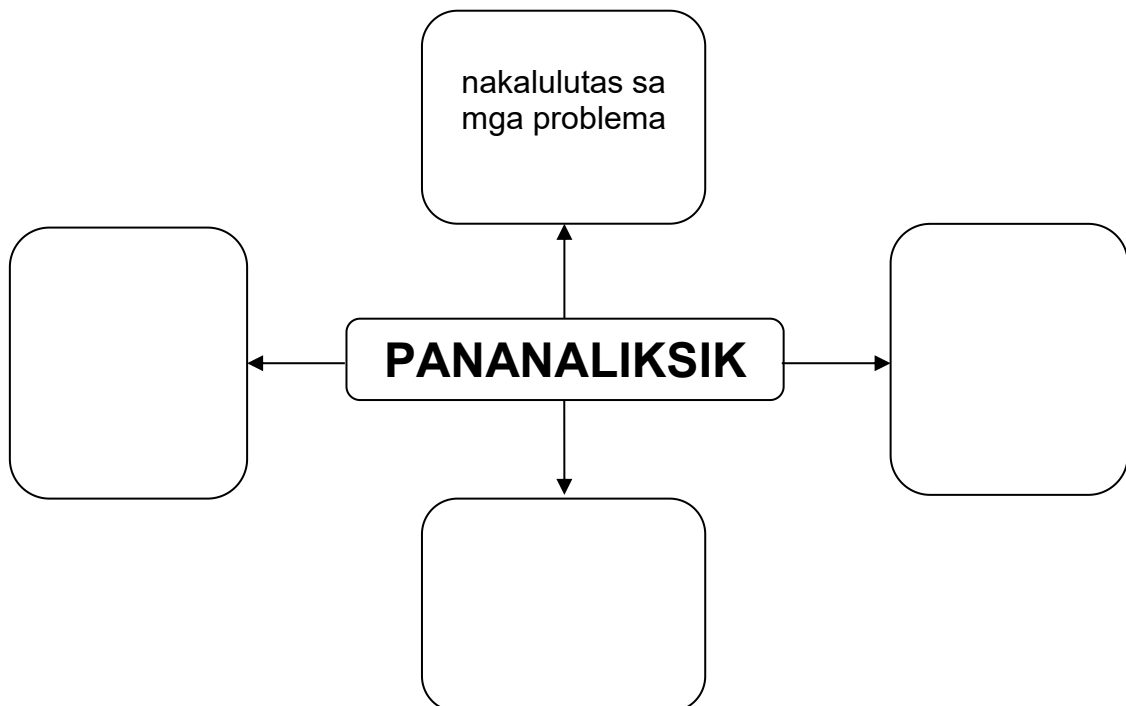
Handa ka na ba? Simulan na natin.

Balikan

Madalas nating maririnig ang pananaliksik. Ano nga ba ang ibig sabihin nito? Ano ba ang naitutulong nito sa atin?

Panuto: Kopyahin ang dayagram na makikita sa ibaba sa iyong sagutang papel o notbuk. Punan ang mga bilog tungkol sa iyong sariling ideya sa pananaliksik batay sa iyong sariling karanasan. Maaaring ang iyong ideya ay naglalaman ng isang salita o mga pahayag.

Tuklasin

Bago ka makagagawa ng isang pananaliksik, kailangan mo munang linangin ang iyong kaalaman sa mga hakbang nito.

PANANALIKSIK

⇒ Ito ay ang sistematikong paghahanap ng mahahalagang impormasyon hinggil sa isang tiyak na paksa o suliranin.

Sa pagsasagawa ng isang pananaliksik, kailangang isaalang-alang ang sumusunod na hakbang.

1. Pag-alam o Pagpili ng Paksa

Ang *paksa* ay magsisilbing sentro ng pag-uusapan ng gagawing pananaliksik.

Tandaan: Siguraduhing ang pipiliing paksa ay naaayon sa iyong interes, may mga materyales na mapagkukunan, at mayroon kang malawak na kaalaman.

2. Paglalahad ng Layunin

Ito ang pinakalayunin o gol kung bakit nais mong isagawa ang iyong isasaliksik.

3. Pangangalap ng Datos o Impormasyon

Ang pagkalap ng datos o impormasyon ay napakahalaga dahil ito ang magsusuporta at maglalahad ng daloy ng iyong gagawing pananaliksik.

Tandaan: Maging maingat lamang at suriing mabuti ang mga talang makukuha lalong-lalo na sa Internet sapagkat maraming impormasyong mula rito ang kaduda-duda o walang katotohanan.

4. Paghahanda ng Bibliyograpi

Ang *bibliyograpi* ay talaan ng iba't ibang sanggunian katulad ng mga aklat, artikulo, report, peryodiko, magasin, at iba pang nalathalang materyal. Maaari ring gamitin ang internet.

(Mula sa *Pinagymang Pluma 7*, p.89)

Ngayon ay gagamitin muna ang mga hakbang sa pananaliksik. Suriin mo ang isang artikulo na inihanda ko para sa iyo. Handa ka na ba? Kung oo, halina at suriin natin.

Ang mga Subanen at ang Konsepto ng Kapangyarihan

Artikulo ni Nenita Condez
(bahagi lamang)

PAKSA

Ang mga *Subanon*, na tinatawag rin minsan na *Subanen*, ay matatagpuan sa rehiyon ng Zamboanga Peninsula at maging sa probinsya ng Misamis Occidental – isla ng Mindanao sa Pilipinas.

Ang kanilang pangunahing hanapbuhay ay ang pagsasaka. Ang kadalasang itinatanim naman ay palay, mais at niyog. Ang populasyon ng mga *Subanen* ay umaabot sa tatlung libo (30,000) sa kasalukuyan. Ang kanilang relihiyon ay tradisyunal na nakabase sa paniniwala at sa pagsasadakila ng mga espiritu at anito.

Ang mga kasuotan ng mga *Subanen* ay kadalasang may mga kulay na itim, pula at puti. Ang mga kababaihan ay madalas magsuot ng pulang hikaw at mga kwintas. Mayroon silang mga kanta tulad ng *Ginarang*, *Basimba*, *Gatagan*, at *Sirdel* na nilikha nila para sa iba't ibang okasyon. Sinasabayan nila ito ng pagtugtog ng mga instrumento tulad ng *kulintang* at *tambubok* para sa mga kasal at iba pang mahahalagang okasyon. Mayroon rin silang mga sayaw para sa mga giyera at ritwal, na kanilang isinasagawa gamit ang *taltal* tuwing pagtitipon.

Gukom ang tawag nila sa pinakamataas na posisyon sa kanilang komunidad. Ang katawagang ito ay hindi iginagawad sa kahit sino lamang, ngunit hindi rin ito pinagbobotohan. Iginagawad lamang ito sa mga kagalang-galang at karapat-dapat na irespetong mga tao, sapagkat sila ang tutulong na ayusin ang mga bagay-bagay kung kinakailangan.

Ang paniniwala ng mga *Subanen* sa kalikasan ay makapangyarihan at banal, kung kaya't mataas rin ang posisyon sa kanila ng mga tinatawag na *baylan* o pinunong relihiyoso at ispirital. Pwedeng magritwal ang mga *gukom* kapag marunong siya o kaya'y may kapasidad siya, ngunit hindi lahat ng *gukom* ay *baylan*, at hindi lahat ng *baylan* ay may kapasidad maging *gukom*. Ang mga *baylan* ang nagsasagawa ng mga ritwal o seremonya upang magpagaling ng mga may sakit.

Mula sa <https://jilendaya.wixsite.com/pamana-ni-sisa>

BIBLIYOGRAPI

1. **Pag-alam o Pagpili ng Paksa**

Ang paksa sa artikulong ito ay ang mga Subanen at ang konsepto ng kanilang kapangyarihan.

2. **Paglalahad ng Layunin**

Nais ng mananaliksik na gawin ang artikulong ito sapagkat gusto niyang mabigyan ng kahalagahan ang mga Subanen at ipaalam ang kanilang kultura at tradisyon.

3. **Pangangalap ng Datos o Impormasyon**

Ang mga sumusunod ay mga datos na nakalap:

- *Lokasyon/Tirahan*: rehiyon ng Zamboanga Peninsula at probinsya ng Misamis Occidental
- *Hanapbuhay*: pagsasaka
- *Populasyon*: tatlung libo (30,000)
- *Kasuotan*: kulay itim, pula at puti; nagsusuot ng pulang hikaw at kwintas (babae)
- *Kultura*: nagpapatugtog ng kulintang at tambubok tuwing may kasal at iba pang mahalagang okasyon
- *Politikal*: mataas na posisyon ay gukom
- *Paniniwala*: mayroong baylan na nagbibigay ritwal

4. **Paghahanda ng Bibliyograpi**

Ang bibliyograpi na kanyang kinuha ay galing sa internet na makikita sa <https://iilendava.wixsite.com/pamana-ni-sisa>.

Ito ang halimbawa ng pagsusuri ng mga hakbang sa pananaliksik. Makikita sa itaas na detalyado at tiyak ang pangangalap o paghahanap ng mga impormasyon upang maisagawa ang pananaliksik.

Suriin

Gawain 1

Panuto: Pagsunod-sunurin ang mga hakbang sa paggawa ng pananaliksik. Isulat ang bilang 1-5 na iyong sagot sa sariling papel o notbuk.

- _____ 1. Mag-isip ng layunin sa paggawa ng isasaliksik.
- _____ 2. Maghanda ng gagawing bibliyograpi.
- _____ 3. Mangalap ng mga impormasyon.
- _____ 4. Pumili ng paksa na naaayon sa iyong interes.
- _____ 5. Magsulat ng pinal na pananaliksik.

Naunawaan mo na ba ang aralin? Kung oo, malugod kitang binabati. Kung hindi, basahin mo ulit ang **Tuklasin** at sagutang muli ang Gawain 1 sa **Suriin** hanggang sa maintindihan mo na ito. Kailangan talagang maunawaan mo ito upang magawa mo ang susunod na mga gawaing malugod kong ginawa para sa iyo. Handa ka na ba sa susunod na gawain? Alam kong kayang-kaya mo itong gawin, hindi ba? Simulan na!

Pagyamanin

Gawain 2

Panuto: Basahin ang pahayag na nasa ibaba tungkol sa *Talon ng Maria Cristina*.

Gawing batayan ang ginawang halimbawa ng pagsusuri sa mga hakbang sa paggawa ng pananaliksik na makikita sa **Tuklasin** upang mapagtagumpayan ito. Sagutin ang mga tanong na may kaugnayan sa inilahad na talata. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel o notbuk.

Ang Talon ng Maria Cristina ay matatagpuan sa Lungsod ng Iligan sa Mindanao. Ito rin ay tinatawag na “twin falls” sapagkat ang daloy ng tubig ay hinati ng isang bato sa bingit ng talon. Ito ay matatagpuan sa Iligan na tinatawag din na “City of Majestic Falls” dahil masisilayan din dito ang 20 talon. Bukod sa ganda na makikita dito, may malaki ring tulong ang talon sa pamumuhay ng mga tao sa bayan ng Iligan. Ang talon ay pinagmumulan ng enerhiya na magagamit sa pangkabuhayan ng mga tao. Dahil sa pagbibigay nito ng enerhiya na tumutulong sa pangkabuhayan ng mga tao, nagbibigay ito ng malaking tulong upang umunlad ang bayan.

Mula sa <https://andrewsarita.wordpress.com>

❖ Ano ang paksa sa pahayag na ito?

❖ Ano ang layunin na nais iparating sa pahayag?

❖ Ano-ano ang mga impormasyong nakalap?

❖ Saan kumuha ng datos? Ano ang bibliyograpi na ginamit?

Isaisip

Gawain 3

Panuto: Punan ng angkop na mga salita ang mga pangungusap upang mabuo ang diwa nito. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel o notbuk.

Sa paggawa ng pananaliksik, pumili ng ^{1.} _____ na naaayon sa iyong interes. Isipin kung ano ang iyong ^{2.} _____ sa gagawing pananaliksik. Dapat maingat sa pagkalap ng mga ^{3.} _____ dahil nagkalat sa ^{4.} _____ ang mga hindi makatotohanan na impormasyon. Huwag kalimutang ihanda ang ^{5.} _____ na ginawang batayan sa pagkuha ng datos.

Isagawa

Basahin at unawain ang talatang napapatungkol sa Misamis Occidental.

Ang Misamis Occidental ay isang lalawigan ng Pilipinas na matatagpuan sa rehiyon sa Hilagang Mindanao. Ang Lungsod ng Oroquieta ang kapital nito. Nasa hangganan ito ng Zamboanga del Norte at Zamboanga del Sur sa kanluran at nakahiwalay mula sa Lanao del Norte ng Look ng Iligan. Nahahati ang Misamis Occidental sa 14 na bayan at 3 mga lungsod.

Ang probinsya ng Misamis Occidental ay orihinal na pinamamahayan ng mga Subanen. Ito ang dayalek na ginagamit ng mga kabilang sa tribu ng mga Subanen. Subalit karamihan sa mga naninirahan dito ay gumagamit ng Cebuano o Bisaya bilang pangunahing wika.

Mula sa https://tl.wikipedia.org/wiki/Misamis_Occidental

Gawain 4

Panuto: Isulat ang mga impormasyong hinihingi batay sa unang apat na mga hakbang sa pananaliksik. Isulat sa iyong sagutang papel o notbuk.

1. Paksa

2. Layunin

3. Datos o Impormasyon

4. Bibliyograpi

Tayahin

I. Pagpipilian

Panuto: Piliin sa kahon ang tamang sagot sa bawat pahayag. Isulat lamang ang titik ng tamang sagot sa iyong sagutang papel o notbuk. Maaaring may sagot na babalik ng dalawang beses o higit pa.

- a. Pananaliksik
- b. Paksa
- c. Layunin
- d. Datos
- e. Bibliyograpi

1. Ito ang magsisilbing sentro ng pag-uusapan sa gagawing pananaliksik.
2. Ito ay napakahalaga dahil ito ang magsusuporta at maglalahad ng daloy ng gagawing pananaliksik.
3. Nakatala rito ang iba't ibang sanggunian.
4. Ito ang gol kung bakit nais na gawin ang isang pananaliksik.
5. Ito ang sistematikong paghahanap ng mahahalagang impormasyon hinggil sa isang tiyak na paksa o suliranin.
6. Ang pipiliing _____ ay naaayon sa sariling interes.
7. Halimbawa nito ay mga aklat, artikulo, report peryodiko, magasin at lathalain.
8. Maging maingat sa pagkuha ng _____ dahil maraming impormasyon ang walang katotohanan.
9. Maaari ring gamitin nito ang internet.
10. Ito ay mayroong apat (4) na mga panimulang hakbang.

II. Pagpapaliwanag (5 puntos)

Panuto: Basahin at sagutin ang katanungan na nasa ibaba. Gawing batayan ang rubrik na makikita sa ibaba para sa pagbibigay ng puntos. Isulat ang iyong sariling ideya sa sagutang papel o notbuk.

1. Sa tingin mo, ano kaya ang mangyayari kapag hindi ka magiging maingat sa pangangalap ng mga datos lalong-lalo na sa internet? Ipaliwanag nang maayos.

BATAYAN SA PAGBIBIGAY NG PUNTOS

5	4	3	2	1
Maayos at may kaisahan ang ideya, wasto ang paggamit ng gramatika at baybay, at madaling maintindihan ang nilalaman.	Maayos at may kaisahan ang ideya, may kaunting kamalian sa paggamit ng gramatika at baybay ngunit madaling maintindihan ang nilalaman.	Maayos ngunit wala masyadong kaisahan sa ideya, may kaunting kamalian sa paggamit ng gramatika at baybay ngunit naintindihan ang nilalaman.	Hindi masyadong maayos at walang kaisahan ang ideya, mali ang paggamit ng gramatika at baybay ngunit mayroong kaunting ideya sa nilalaman	Hindi maayos at walang kaisahan ang ideya, maraming kamalian sa paggamit ng gramatika at baybay ngunit mayroong kaunting ideya sa nilalaman.

Karagdagang Gawain

Gawain 5

Panuto: Mag-isip bilang isang mananaliksik. Magsaliksik tungkol sa mga datos sa iyong purok. Maaari mong tanungin ang iyong purok lider tungkol dito. Ito ang mga impormasyon na iyong kukunin sa purok lider.

- Kabuuang populasyon sa iyong purok
- Bilang ng lalaki at babae
- Bilang ng kabahayan

Pagkatapos mong makalap lahat ng impormasyon, maaari mo nang sagutin ang mga katanungan na nasa ibaba. Isulat ang sagot sa iyong sagutang papel o notbuk.

❖ Ano ang paksa sa ginawang pananaliksik?

❖ Ano ang layunin sa paggawa ng pananaliksik na ito?

❖ Ano-ano ang mga datos na iyong nakalap?

❖ Paano mo inihanda ang ginawang pananaliksik? Kanino ka kumuha ng mga impormasyon?

Susi sa Pagwawasto

Subukin	I.	1. b	1.4	2. d	2.1	3. a	3.3	4. d	4.2	5. a	5.5	6. b	7. d	8. c	9. d	10. b
	II.															

Surin	Gawain 1	1. 2	2. 4	3. 3	4. 1	5. 5
-------	----------	------	------	------	------	------

Isaisip	Gawain 3	1. paksa	2. layunin	3. datos /	informasyon	4. internet	5. bibliyograpi
---------	----------	----------	------------	------------	-------------	-------------	-----------------

Tayahin	I.	1. b	2. d	3. e	4. c	5. a	6. b	7. e	8. d	9. e	10. a
---------	----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Sanggunian

AKLAT

- Baisa, Ailene G. et al. *Pinagymang Pluma 7*. Phoenix Publishing House Inc, 2014.

MGA WEBSITE

- <https://jllendaya.wixsite.com/pamana-ni-sisa/single-post/2016/11/29/Ang-Mga-Subanen-At-Ang-Konsepto-Ng-Kapangyarihan>
- <https://andrewsarita.wordpress.com/2015/07/17/maria-cristina-falls-tulong-at-ganda-ang-naibibigay/>
- https://tl.wikipedia.org/wiki/Misamis_Occidental

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon 10

Zone 1, DepEd Building Masterson Avenue, Upper Balulang

Cagayan de Oro City, 9000

Telefax: (088) 880 7072

E-mail Address: region10@deped.gov.ph